

Ilmasto lämpenee, mitä se tarkoittaa tunturiluonnolle?

Lapin ilmasto lämpenee nopeammin kuin maapallo keskimäärin. Talvet lyhenevät, sään vaihtelut voimistuvat ja vuodenajat muuttuvat. Muutos näkyy niin tuntureilla, metsissä kuin vesistöissäkin – maisema elää silmiemme edessä.

Vaikutusten ketju

Ilmaston lämpeneminen käynnistää ketjun, joka kulkee luonnon läpi. Jokainen lenkki on yhteydessä toiseensa.

Ilmastonmuutoksen myötä pakkaskaudet lyhenevät ja nollan ympärillä sahaavat lämpötilat yleistyvät. Lämpimät talvet tarkoittavat vähemmän pysyvää lunta ja ohentuvaa jääpeitettä. Routaa muodostuu epätasaisesti, ja vesisateet korvaavat lumisateita.

Lumen ja jään määrän vähetessä kevät saapuu aikaisemmin. Tunturien kasvillisuus siirtyy ylemmäs, ja metsäraja nousee vähitellen.

Samoin eläimet joutuvat sopeutumaan muuttuviin olosuhteisiin. Porot kärsivät jäätyneistä hankikerroksista, muuttolinnut vaihtavat reittejään ja monet hyönteislajit leviävät pohjoisemmaksi. Uudet lajit uhkaavat alkuperäistä lajistoa sekä luonnon monimuotoisuutta.

Vesistövaikutukset

Lapin järvet, joet ja suot ovat herkkiä ilmaston vaihteluille. Kun lämpötila nousee, jäät lähtevät aiemmin ja palaavat myöhemmin, mikä muuttaa veden kiertoa ja eliöiden elinoloja.

Lämpenevä vesi lisää levien kasvua ja muuttaa kalakantoja – kylmää vettä suosivat lajit, kuten siika ja taimen, vähenevät, kun taas lämpimämpää kestävätkin lajit yleistyvät.

Sateiden ja nopeiden sulamisten vuoksi tulvat lisääntyvät ja veden laatu heikkenee, kun taas kuivuuskaudet voivat laskea vedenpintaa ja vaikeuttaa kalojen lisääntymistä.

Lapin vesistöt heijastavat koko luonnon muutosta. Kun niiden rytmi muuttuu, muutos näkyy kaikkialla ympärillä.

Mitä voimme tehdä?

Jokainen meistä voi vaikuttaa pienillään teoilla luonnon, elinkeinojen ja tulevien sukupolvien hyväksi.

Vaikuta ja jaa tietoa

Osallistu, keskustele ja pidä Lapin luontoa arvossa – se on yhteinen aarteemme.

Tue kestävää kehitystä

Vältä turhaa ostamista, suosi korjaamista ja kierrätystä. Tue yrityksiä, jotka toimivat vastuullisesti ja kestävästi.

Retkeile vastuullisesti

Pysy merkityillä reiteillä, vältä herkkien alueiden kulumista ja jätä jälkeesi vain jalanjälkesi. Suosi paikallisia palveluja ja ympäristöystävällisiä matkailumuotoja.

Kestävän kasvun ohjelma

1.8.2024–31.12.2026

Pelkosenniemen Kestävän kasvun ohjelma – hankkeen aikana mietimme, kuinka voimme huomioida ympäristön hyvinvoinnin kasvun keskellä.

Entä miten maankäytön ja muun yhdyskuntasuunnittelun avulla voidaan ohjata kuntien kestävyystoimia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi?

Pohdimme myös elinkeinojen sopeutumistarpeita sekä keinoja sopeutua ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Voisiko lämpenevä ilmasto olla myös avain uuteen?

Lisäksi kehitämme vuoropuhelua kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja kuntaorganisaation välillä.

Yhteystiedot

Mari Lakela
kestävyys- ja ilmastoasiantuntija

mari.lakela@pelkosenniemi.fi

040 573 8089

www.pelkosenniemi.fi/kestavan-kasvun-ohjelma-hanke

Luonto muutoksessa

Ilmastonmuutoksen vaikutukset
Lapin luontoon

Kestävän kasvun ohjelma